

APĂRAREA NAȚIONALĂ

organ național independent.

Apare: Miercuri, Vineri și Duminecă.

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

strada Carolinei Nr. 5.

ABONAMENTELE:

Pentru monarhia austro-ungară:
Pe un an 24 cor., 6 luni 12., 3 luni 6 coroane.
Pentru România și străinătate:
Pe an 25 franci, 6 luni 13 franci, 3 luni 7 franci.
Abonamentele se plătesc înainte.

Proprietari și editori:

Dr. Eusebie Antonovici, cand. de adv.
Valerian Halip, notar.
Constantin Jescu, țaran.
Vasile Maghior, paroh.
Dorimedont Vlad, inv. sup.

INSERTIUNILE:

Un rind petit sau spațiul său costă pentru publicarea odată 12 bani, de două ori 18 bani, de trei ori 24 bani. — Reclame la finea textului costă șirul de petit 50 bani.

Prenumeratiunile se primesc la administrație; Inseratele la „Societatea tipografică bucovineană” în Cernăuț.

Epistole nefrancate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se înapoiază.

Un număr costă 20 bani.

Cernăuț, 7 Septembrie 1907.

Cu toate că legile fundamentale ale statului garantează egală îndreptățire tuturor popoarelor reprezentate în parlamentul austriac, noi Români bucovineni sîntem de un timp în coace tratați de guvernul central din Viena ca cenusotce. Cele mai juste pretensiuni ale noastre sînt bagatelizate, pe cînd dorințele celorlate națiuni conlocuitoare cu noi în Bucovina sînt imediat împlinite, ba acestora li se dă mai mult de cît au cerut. De aici urmează, că acestea au început a ne privi pe noi băstinașii de o națiune inferioară, pe a cărei spate ele pot să-și facă politica lor de expansiune.

Funcționarii noștri romîni, cari față de funcționarii celorlate națiuni sînt superiori, de nu altfel, cel puțin pentru că fiecare din ei cunoaște măcar încă două limbi afară de limba sa maternă, sînt preterați, posturile cele mai de căpitanie sînt ocupate de străini, fără cunoștinți de limbă și cauză; avem exemple că chiar în posturi conducătoare — șefi la autorități din țară — au fost numiți bărbați fără studiile necesare, pecind în țara lor aceștia poate nici la un post de șef de birou n'ar fi ajuns. Fiilor țării, dupre cum am documentat-o în atîția articoli, li se pun piedicile cele mai mari la intrare în serviciul

statului; cu toate că e notoric, că are cunoștinți de limbi, pentru primirea sa în serviciu, Romînul e silit să documenteze pînă și cunoștința limbii sale maternă; pecind un străin e primit fără multă întrebare.

Concursuri pentru ocuparea de posturi pe la cele autorități, afară de cele dela judecătoria, nu se mai escriu, și posturile se ocupă de către ministerii dupre plac cu ficiori de bani gata, cu fii de consilieri aulici, de conți, de baroni, în fine cu oameni de protecție. Și dacă îndrăznește vre un fiu de Romîn să pretindă vre un post mai înalt, în care ar putea ajuta ceva și poporul din care a eșit, e privit ca un grandoman, sau silit cu felurite făgădueli, cu felurite smomeli să treacă la pensie.

Preoțimea noastră e suspionată ca iridentistă, e trasă pe sfoară în toate afacerile, ce le are la vre o autoritate și e privită ca cel mai mare dușman al celorlate confesiuni, cu toate că știut este de toată ființa că preoțime mai pacinică și mai tolerantă ca cea romînă nu există.

Fondurile și averile, cari sînt menite pentru promovarea scopurilor culturale romînești și confesionale gr. or. sînt conduse și chivernisite de străini de lege și întrebuițate adese și pentru alte confesiuni,

dupre cum documentează și faptul, că anii trecuți mănăstiri catolice au primit lemne din pădurile fondului gr. or., pe cînd instituttele noastre au fost refuzate.

Școlile noastre populare sînt neglijate de tot; pe cînd în toate comunele rutene, pînă și în cătunuri, affi școli de mai multe clase, în districtele romînești affi comune mari ca Românești, Gaureni, Racova ș. m. a. în cari cu toate eforturile, pînă astăzi nici o școală de o clasă nu s'a înființat.

De ani de zile cerem schimbarea planului de instrucțiune la pedagogiul din Cernăuț din cauza, ca actualul plan e cu totul insuficient, de unde urmează, că, nefiind învățătorii preparați, cum s'ar conveni pentru starea lor atît de grea și nesponsabilă, și rezultatul ce-l obțin ei la elevii școlilor populare este insuficient și numărul analfabeților astăzi e mai că egal cu cel de înainte de 10 ani*).

Dar cererea asta e pusă ad acta. La predarea instrucțiunii prin comune mixte limba romînească e bagatelizată cu totul și posturi de învățători romîni sînt ocupate cu străini, cari nici habar n'au să predeie limba romînească.

Pînă chiar și statistica e falsificată în favorul Rutenilor; dovadă,

*) Vezi revista »Școala« Nr. 1. Nota cul.

»Lexiconul comunelor din Bucovina«, edat de curind de comisiunea centrală de statistică din Viena, în care populațiunea comunelor ca Cuciurmare, Banila-moldovenească etc. comune cu populațiune jumătate romînească și jumătate ruteană, e indusă ca populațiune mai că curat ruteană și numărul Romînilor disparent.

Pentru Ruteni se face foarte mult, pentru Nemți totul, ear pentru Romîni nimic.

Gimnaziul utraquist din Cîmpulung, pe care ni l'a fost hărăzit, cu o mină guvernul central din Viena ni l'a dat, ca să ni astupe gurile și ochii, ear cu alta mină ni l'a luat.

În schimb însă Rutenilor vroegte să li mai deie o școală medie, un gimnaziu și la Vijnța, cu toate că știe prea bine că gimnaziul rutar din Coțman e mai mult pentru Rutenii din Galiția, decît pentru cei din Bucovina, căci în acest institut din 400 elevi au fost în anul expirat 378 din Galiția și restul de — 22 — scrie douăzeci și doi, din Bucovina.

A fost necesară o luptă de ani întregi pînă ne-a succes a esopera la gimnaziul III de stat din Cernăuț clasele paralele și în anii superiori, la cel din Suceavă aceasta însă nici astăzi încă nu ni-a succes,

FOIȚA.

Musa.

Afară s'a făcut recoare —
Și plînsul de privighitoare
Răsună jalnic din tufiș;
Din văi în deal amurgul țese
Un tainic vâl de umbre dese,
Sorbînd lumina pe furiș —

În cămăruța luminată
De-o lampă mică afumată
Eu stau în gînduri rătăcit —
De-o dată eată că apare
Un chip frumos de fată mare,
Cu-o stea pe părul displetit...

»Tu ești? cu farmecul pe buză,
Bine-ai venit! o dragă musă,
Cu darul tău ceresc și sfînt —
Apropie-te ear de mine,
S'ascult cuvintele-ți divine,
Să pot poporului să cînt!

Dar nu'mi șopti vre-o scumpă odă
De Mircea sau de Ștefan Vodă,
Ori de pădurea din Cosmin —
Nici chiar de-a Plevnei biruire,
Ce-a pus o lume în umire,
Nu sune glasul tău divin!

De vrei tu prin a ta ființă
Să'mi împlinești a mea dorință,
Învăță-mă mereu să cînt:
Că fiii unui Ștefan Mare
Azi luptă pentru conservare,
Căci n'au nici hrană nici pămînt!»

Și'n casă s'a făcut recoare,
Și plînsul de privighitoare
Resună jalnic din tufiș —
Prin întuneric luna țese
Lumină palidă, ce iese
De după nouri pe furiș...

Ha t n a 25 August 1907

V. Kalmucki

Samuil Andrievici-Morariu.

(Activitatea lui pedagogică).

De Dr. N. R. Păunaș.

(Urmare și fine)

»Micul Comenius« era prin anii 1840—50, prima carte, pe care o primiau »recruții școlale« în mină. Și cărticica aceasta e atît de bine întocmită, încît și astăzi s'ar întrebuița cu folos real, dar nu în anul pentru care e menită, ci ceva mai tîrziu. Căci, deși modul de instrucție e inductiv, inducția nu e aceea pe care o cere pedagogia adevărată, adică »inducția intuitivă-concretă«, ci inducția »intelectuală-abstractă«. Pestalozzi a pretins, ca începutul instrucției să fie cu desăvîrșire intuitiv. Așa a lucrat și învățat el în școala dela Iferten.*) Ideile aceste ale lui Pestalozzi și altor pedagogi abia acum sînt apersepute din partea învățătorimei, [care] pretinde în

*) Vezi »Pestalozzianum« Beilage zur Schweizerischen Lehrerzeitung, 1906 Nr. 9.

congresele și adunările ei o reformă a învățămîntului în înțelesul acela, ca scrisul și cetitul să se înceapă numai în anul al doilea, ori cel puțin în semestrul al doilea de școală.*) Reforma aceasta e și săvîrșită în școalele primare din cantonul Aargau.

»Cartea de cetire sau legendar romînesc pentru a patra clasă poporană. Viena 1869«.

Cartea aceasta nu mai aduce text nemțesc, copilul e deprins deja indetul, ca să înțeleagă limba nemțescă și fără călăuză limbii materne. E împărțită în 6 capitole. Capitolul I. e menit să lămurească elevii, în ceea ce privește pămîntul, ceriul, soarele, luna și stelele, depărtarea, mărimea și umbletul lor.

Prima piesă e o convorbire între »Eu« (adecă dascălul) și un băiat, căruia îi place să privească cu ochi trezi în natură. Dacă ar fi întreaga carte scrisă în forma

*) Vezi rapoartele despre Vierter Erziehungstag in Weimar, apărute în »Leipziger Lehrerzeitung« și »deutsche Schulpraxis« din Iunie.

cu toate că aproape douăzeci de ani s'au strecurat, decind stăruim la completarea claselor paralele românești. În schimb însă Rutenii au două gimnazii complete, unul în Cernăuț și altul în Coțman și în curind vor izbui a'l primi și pe al treilea, la Vijnițe.

La univerzitatea din Cernăuț Rutenii posed două catedere, una pentru științele rutene filosofice, ear alta pentru cele istorice; noi Românii avem însă numai una.

În consistoriul arhiepiscopesc numărul consilierilor ruteni e de trei, al celor romini numai de unul. Șefi la autoritățile din țară noi Românii avem numai unul, pecind toate celelalte posturi sînt ocupate cu străini.

Credem, că din faptele induse pînă acuma tot omul, care are numai un pic de minte, va vîdea, cu ce dragoste sîntem noi Românii trătăți de guvernul central în afacerile noastre naționale, culturale, confesionale, sociale etc. Și dacă vre unul tot se îndoiește de aceasta dragoste, de care ne face părtași, afacerea cu gimnaziul din Cîmpulung va trebui chiar pe un Toma necredinciosul să'l convingă. Dar aceasta afacere documentează mai departe pe deplin, că pe cînd noi Românii sîntem trași pe sfoară, duși de nas, îmbătați cu apă rece, interesele străinilor sînt păzite cu sfințenie de inuși guvernul central, care pare a avea de scop nimicirea elementului românesc. Și atitudinea sa arată față de noi în timpul din urmă, ne îndreptățește a crede aceasta.

Dătorii noastră a tuturor Românilor e deci în astfel de condiții a ne opune nimicirii intenționate a elementului românesc, nu cu arma ucigătoare în mîni, ci cu armele pe cari ni le garantează legile fundamentale și constituția. Și vom face întrebuițare de acestea arme; vom protesta în mase contra tuturor samovolnicilor guvernului central comise față de poporul românesc; vom solicita sprijinul altor elemente cinstite, vom da în veleg toate nedreptățile ce ni se vor face noauă Românilor, ni vom stringe rîndurile, eliminînd totodată din sînul nostru elementele, cari ne subminează și

ne scad prestigiul și astfel credem că vom izbui a scăpa poporul românesc de peire, cu atît mai mult, că un popor loial, un popor pacinic și tolerant, nu poate să fie dat peirii, deoarece un astfel de popor e scutit și de Dumnezeu.

Ear pre deputații noștri, cari is chemați să ne apere interesele noastre, îi somăm să-și îplinească dătorințele ce li incumbă, sînd cu ochii în patru și mîna'n zece.

Veru.

Dieta țării.

Cu toate că pînă astăzi încă n'a sosit decretul împărătesc, prin care dieta bucovineană să fie conchemată, duple cum se zvonea, pentru ziua de 16 l. c. se dă ca sigur, că conchemarea dietei va urma numai decît în curind. Pentru această presupunere vorbește și faptul, că legea privitoare la disrădicarea propinațiunilor, a fost transmisă de guvernul central guvernului local, spre intimare comitetului țării. Această lege va fi intimată acestui for chiar astăzi. Schimbările, pe cari le dorește guvernul, a făcut ca această lege să devină cu totul ilusorică, deoarece guvernul a declarat deciat, că nu va admite nicicînd, ca propinațiunile în Bucovina să fie mai curind disrădicate, decît în Galiția și că deci disrădicarea lor poate să urmeze cel mai grabă abia cu începutul anului 1911.

Speranțele învățătorilor, speranțe vîrîte și nutrite în ei de către democrați, că în sesiunea din astă toamnă legea va fi revăzută și apoi promulgată, sînt nimicite și auspiciile lor de a ajunge la lefile cele promise de faimoșii deputați țărănești, ajurnate pentru un timp nedeterminat. Poate măcar acum vor vîdea domnii învățători, că toate promisiunile date de acești aventurieri politici au fost date numai cu scopul, ca prin ajutorul lor aventurierii aceștia să ajungă la mărire și traiu bun.

Floarea Lupu, Aurel Onciul și-au ajuns scopurile, pe cînd învățătorimea

a rămas trasă pe sfoară. Cum vor putea ei să se rectifice înaintea învățătorilor, nu e afacerea noastră; noi regretăm mult, că atîtea speranțe au fost nimicite și că din cauza unor promisiuni, pe care noi din capul locului le-am taxat de nerealizabile, s'a adus în țară atîta ură și vrajbă, a fost dislanțuită atîta patimă.

Acum vor vîdea domnii învățători, cine le-a fost prieten, noi, partidul național, sau ei, partidul democratic alias țărănesc.

Legea electorală, înaintată guvernului spre întărire, dar care n'a fost întărită încă, n'a sosit la comitetul țării îndărăpt, se așteaptă însă că în curind va sosi; și aici guvernul pretinde atîtea schimbări, încît din lucrările făurite de marele făurar de legi, de neîntrecutul deputat țărănesc, Dr. Aurel cav. de Onciul, n'a rămas mai nimica. Ceriul promis de democrați, s'a prăbușit și din toți numai deputații țărănești s'au ales cu folos, folos tras de pe spatelul bietului țaran.

Direcția bunurilor.

E fapt notoric, că o mulțime de tineri bucovineni așteaptă de ani încoace vre un serviciu de pădurar sau servitor la administrația fondului religionar și sînt, după cum ne-am informat aproape 70 de tineri pentru astfel de posturi deja prenotați. Considerînd, că cea mai mare parte a reflectanților sînt romini, am fi îndreptățiți a crede, că direcțiunea ține cont de prenotările aceste, ocupînd posturile devenite vacante cu tineri din șirul prenotaților, esaminînd naturalmente atît calitățile cit și dreptul de întietate a reflectanților.

Un cas eclatant din timpul mai recent ne dovedește însă, că direcțiunea nu ține cont de prenotările amintite, ci bagatelizîndu-le, acordă posturile vacante unor indivizi importați, cari de mintioși ce sînt mai că nu rag. Eată faptul!

Șeful direcțiunii avea trebuință de o bucătăriță. După multă căutare a aflat în fine o mazurcă, care de altmîntrelea ar fi satisfăcut pe deplin condițiilor

pute, avea însă un frate cam bolocănos, cu numele Steiczuk, a cărui adăpostire sub aripele ocrotitoare a fondului o puse mazurca ca condiție pentru primirea postului de bucătăriță la șeful direcțiunii. Ce nu face omul de dragul unei bucătărițe! Cit ai bate în palme șeful direcțiunii a și aflat un post de pădurariu pentru fratele bucătăriței sale, acordîndu-i fără multă vorbă pe lingă un salariu frumos, o locuință boierească în revirul Straja, cîteva fălci de pămînt ca deputat și în fine lemne grătuite de foc. Cu un cuvînt, a făcut dintr'un individ, care nu posedea alte calități decît limba uzitată pe toloacele Galiției, un om cu stare. Se'nțelege că nu din buzunariul propriu, ci pe spatelul bietului fond. Mazurul, ajungînd la mărire, nu s'a mulțumit numai cu starea sa ca »Oberförster«, după cum îl bajocuresc ferșterii și bereznicii din Straja, ci a căutat să intre în legături mai intime cu șeful direcțiunii, punîndu-se cu el chiar în corespondență privată. Acest din urmă, sau ca om conciliant, sau din cauză de etichetă față de bucătărița sa, nu numai că a început o corespondență estinsă cu mazurul din chestie, ci de dragul bucătăriței a liquidat chiar salariul fratelui ei cu cîteva zile înainte de prima.

Cită prevenire și atențiune de dragul unei bucătărițe! Și bieții noștri feciori romini aștepta cu anii eliberarea unui post la fondul religionar, și trăiesc în speranța dulce, că direcțiunea se gîndește numai la ei!

Aquisițiunea aceasta curioasă a șefului direcțiunii nu ne-ar pune tocmai în uimire, dacă respectivul ar avea cele mai inferioare științe silvice sau măcar un oareșicare grad de inteligență, dar' în cazul acesta sîntem îndreptățiți a esprima nedumeririle noastre față de șeful direcțiunii, care pare a uita, că fondul religionar nu e adăpostul pentru haragații D-sale și indivizi de pănura lui Steiczuk.

Atragem atențiunea d-lui deputat Simionovici asupra cazului acestuia și-l rugăm să binevoiască, în interesul fiilor țării, a interpela pe șeful direcțiunii în chestia aceasta și a insista la delăturarea individului numit. De altmîntrelea vom fi așa de liberi a aduce faptul acesta și ministerului de agricultură la cunoștință, căci prea departe ajungem cu moșiile strămoșilor noștri!

aceasta ar fi una dintre cele mai bune cărți de cetire dintre toate cite s'au scris.

Partea a II-a vorbește de meteorologia elementară: aer, apă, ploaie, grindină, rouă și brumă, puterea focului.

Partea III-a introduce pe copii în geografia elementară, le vorbește de folosul geografiei, regiunile geografice: »ocean, ori mările pămîntului«, părțile pămîntului, Europa, munții, rîurile cele mai însemnate din Europa; de staturile (sic!) Europei, capitalele din țările Austriei și »capitalele celorlalte staturi din Europa«. Țările și staturile cele de căpetenie din Asia, Africa, America și Australia.

»Inpoporarea pămîntului«, feliurimea oamenilor, a limbilor și regiunilor.

Partea IV-a aduce unele cunoștinți din științele naturale: Termometrul, barometrul, »mașina de aburi«, »cerulaciunea apei«, magnetul, »electricitate«, care are »efect foarte iute«, »feritoriul de fulger«, telegraful, sarea de bucate, aurul și argintul, ferul și argintul viu.

Partea V-a cuprinde »narațiuni și asemănări morale«, sînt povestiri slăbuțe cu tendințe prea vădite; iar partea VI-a învață prin »reguli practice« cum să se poarte cuviincios.

La anul 1850 apare la Viena aritmetica pentru a doua și a treia clasă a școalelor naționale din Bucovina. Din compunerea germană a lui Francisc Močnic, tradusă de Samuil Andrievici paroh și asesor onorariu consistorial.

E o carte, care înseamnă un progres față de cartea lui Șincai, atît ca limbă cit și ca metod. Șincai zicea »unișoară«, »zecișoară«, pe cînd parohul Andrievici zice unite, zecime și »zăciariu«.

Ca probă dăm puținele rînduri ce urmează: Numeri sub sută sînt pentru întreaga computare de cea mai mare cumpănă, încît începătorii nu au să păsească la numeri mai depărtați pînă nu vor petrece cu vederea lămurit cele de întiiu, și pînă nu vor fi în stare să facă cu ele cele mai feliurite prefaceri. Spre

acest scop să se facă următoarele dîprinderi:...

Precum se vede, cartea e compusă mai mult pentru lămurirea dascălului în predarea numerilor decît ca să fie dată în mîna copiilor.

»Precurtare din istoria sfîntă a testamentului vechiu și celui nou, cu aplicări din învățătura religiei a bisericii drept credincioase a răsăritului pentru a doua clasă a școalelor poporane, compusă din parohul Samuil Andrievici, Viena la edițiunea de cărți scolastice 1865«.

Cartea cuprinde în estras întreg testamentul, e un fel de introducere în teologie, bună pentru seminarii, dar nu pentru școli poporane. Cartea »facerii« se estinde pe o pagină și două rînduri. După caprinsul »facerii« urmează întrebări catechetice, fără răspunsuri; iar alt capitol aduce »învățături« ca: »Ce învățăm noi a cunoaște dela facerea lumii?«

Răspuns: Dela facerea lumii noi începem a cunoaște cumcă Dumnezeu este

atotputernic, prea înțelept și intru tot bun«.

»Deprinderile aceste catechetice« precum le mai numește parohul Samuil, sînt bune, dar nu de a le da elevilor de-a gata, deși catechetica noastră și cea catolică le pretinde în ciuda tuturor principiilor pedagogice; ci învățătorul să predea astfel materialul religios, încît elevul singur să fie în stare a scoate la urmă »învățătura«: »Trebuie să se pregătească inima pentruca mintea să înțeleagă adevărurile dumnezeiești« zice Pascal.

»Istoria sfîntă a testamentului vechiu și celui nou cu aplicare din învățătura religiei a bisericii dreptcredincioase a răsăritului pentru a patra clasă poporană, compusă ș. a. m. d., Viena 1865«. Conține acelaș material, dar espus mai pe larg. Se vede, că părintele din Ceahor era adict al »cercurilor concentrice«, cari pe vremea cea se bucurau de o deosebită trecere.

„APARAREA NAȚIONALĂ” ÎN ȚARA.

Din Brăești.

Stimate d-le redactor!

Binevoii a publica în proximitate număr al prețuitului D voastre ziar următoarele șire:

Am cetit în mai multe numere a foii »Voința Poporului« și »Neue Freie Lehrerzeitung« unde a fost părintele Pohoată din Brăești descris în cele mai urite colorii, așa, că ar fi un contrar al școlii, că în calitatea S. Sale de învățător auxiliar nu și-ar împlini datoria față de școală și că ar fi lucrat într'acolo, ca să fie suspendat cantorul Birlean numai din cauză că a lucrat la alegerile de astă primăvară pentru partidul democrat.

Spre a informa pe onorații cetitori și mai ales pe d-nii colegi, la cari și-a luat dl Birlean, după cum am înțeles, refugiul, mă simt dator de a declara prin aceasta, fiind în calitatea mea de conducător școlar de acolo foarte bine informat despre starea lucrurilor, cumcă nu-i nici una din aceste adevărat, ci din contră S. Sa și-a ținut, după cât îmi este cunoscut, punctual învățământul, așa că a avut la finea anului școlar succese foarte bune, ceea ce reiese din multe decrete de laudă primite din partea forurilor competente, pe lângă aceea este S. Sa și un prieten rar al școlii. Ce se atinge de Birlean nu-i cauză de politică, ci de serviciu, ceea ce se poate vedea din aceea, că el a fost deja astă iarnă în cercetare disciplinară, când nici nu era vorba despre alegeri și chiar nici nu se știa cine candidează în districtul Gura-humorului.

Deci să nu creadă d-nii colegi, că toate cele povestite de dl Birlean sînt adevărate, ci iscodituri din ură personală, deoarece în patru luni și jumătate ași fi observat și eu măcar ceva din partea S. Sale, fiindcă și eu am lucrat pentru partidul democrat. Mi-ar părea deci rău, ca S. Sa, amărit fiind din cauza astorfeliu de învinuiri nejuste, să devie defacto nepăsător față de școală, fiindcă noi avem destui dușmani, nu ne mai trebuie.

Mulțămindu-vă pentru ospitalitatea acestor șire, mă subsemn cu toată stima

Brăești, la 4 Septembrie 1907.

Ilie Sabin,
conducător școlar.

* * *
»Epistoliile și Evangheliile pe toate Duminecile și sărbătorile de peste an, cu deduceri și aplicări, compuse pentru a III-a clasă poporană, Viena 1865«.

Faptul, că aduce și text curat din așezământul nou, însemna un progres vădit, și gîndul, care l'a îndemnat la întocmirea unei astfel de »cărți școlastice« e foarte modern. Copilul se învață astfel a cunoaște și a îndrăgi originalul. Dar mai întii e de mare lipsă, ca să predăm în mod desăvîrșit unitatea hotărîită pentru o oară, și numai la sfîrșit să se cetească împreună textul original. O astfel de lucrare lasă totdeauna o impresie vie și puternică.

* * *
Alături de aceste cărți, pe cari le-am aflat în biblioteca Academiei, parochul Samuil va mai fi »compus« de sigur și altele încă, cari dorm uitate în cine știe ce bibliotecă nefolosită, ori aruncate în praful ungherelor tănuite. S'ar săvîrși un lucru bun și folositor, dacă cărțile nepomenite aici se vor trimite la București, bibliotecii Academiei romîne.

Din Hatna.

Era o zi frumoasă de prima Sept. Fiind și ziua Domnului răsuna des de dimineață clopotele cu mai multă putere ca altădată, căci aduceau știrea înbucurătoare, că aceasta zi nu este o zi de rînd, ci o zi de sărbătoare mare pentru întreg satul, de oarece în aceasta zi se aranjează prima petrecere populară. Cu toate că acest sat are în cea mai mare parte o populație romînească — după cum dovedește aceasta numele de familie ca Bejenariu, Scorțariu, Pitei, Olariu ș. a. nu a avut fericirea să aibă și el o petrecere populară pînă acuma. De aceea neexprimabilă era bucuria ce au simțit-o Hatnenii cu aceasta petrecere. Totodată au avut ocaziune Hatnenii să asculte atît în biserică la liturgie, cit și la petrecere un cor mîndru de țărani din comuna Mitocul-Drăgămirii sub conducerea vrednicului diriginte Dodu Totoescul. Ți-se umplea inima de bucurie cînd vedeai cu ce entuziasm cîntau acești țărani numai și numai de a deștepta prin aceasta și Hatnenilor gustul la înființarea unui astfel de cor, dar mai ales spre a-i aduce pe Hatnenii mai ales prin cîntecul lumene la conștiința de sine, că sînt și ei în rînd cu ceilalți romîni din celelalte sate din apropiere și că nu dorm.

Petrecerea s'a aranjat după cum s'a amintit în invitări pe tolocă înaintea bisericii, un loc potrivit pentru întreg satul. Dedeparte se vedeau fîlfăirile mărețului steag trei-colori, care și el pentru prima oară a fost înfipt pe pămîntul Hatnei, înfipt însă așa ca să nu mai fie scos în veci și ca să rămînă propriu Hatnenilor, cari uitaseră de dînsul.

Festivitatea a mai fost potențată și cu vuietul resunător al săcălușilor cu cari se întimpinau oaspeții. Încă nu erau două oare și toți poporenii veniseră la locul hotărît, ca să vadă ceva, ce nu mai văzuse pînă atunci. Cu mic cu mare iară mai ales bătrîni și bătrînele priveau cum se joacă frumoasa horă și celelalte jocuri naționale, săturați fiind de atîta rusească neaoșii rusească. Numai acești bătrîni și bătrînele puteau înțelege mai bine rostul horei, căci ei își aduceau încă aminte cînd și în Hatna numai acest joc se juca și cînd nu se auzea alta vorbă decît cea romînească. Îți salta inima de bucurie cînd vedeai cum jucau flăcăii din satele din apropiere cu fete din Hatna și cum le indemnau ba chiar le mustrau că nu vorbesc romînește.

După ce s'au jucat mai multe jocuri naționale a luat par. cooperat Adrian Bodnarescul cuvîntul și a întonat necesitatea unei școale romînești în Hatna, arătînd totodată, ca fără de aceasta școală nu poate progresa comuna, cea ce se mai poate vedea din lipsa de studînti dintre cari abia 2 poate să numere Hatna, pe cînd celelalte sate cu zecile. A mai adus la expresie vorbitorul bucuria tuturor, că Hatnenii nu dorm și că au simțit lipsa unei școli romînești pentru cari s'au și întreprins pașii necesari. În urmă a mulțămît oaspeților, cari au contribuit atît de mult la rădicarea prestigiului petrecerii.

Deja cu cîteva zile înainte se interesau Hatnenii ori vor avea oaspeți, căci se vedeau părăsiți, și de aceea au simțit ei deosebită bucurie că lumea de prin prejur nu a uitat de dînși și că a venit să-i cerce și să vadă ce pot

Așa au onorat cu prezența lor petrecerea profesorul veteran Bumbac, părinții Morariu, ambii Bodnarescul, Totoescul, Ott, profesorii Lucaci, V. Morariu, artistul Roșca, oaspeții din regat Furnica, Goraș, funcționarii dela tribunal

din Suceava Tomașciuc, Balmoș și Taniac, foarte mulți învățători și reprezentanții soc. acad »Junimea«, »Acad. ortodoxă«, »Dacia« și »Bucovina« și alți oaspeți de cari nu-mi mai aduc aminte. Petrecerea a reușit, cu toate că a fost prima, splendid, mulțămîtă comitetului aranjator. Venitul curat se urcă la suma de 144 cor. unde sînt cuprinse și suprasolvirile pentru cari se aduce și pe această cale mulțămîta cea mai profundă, cu atît mai mult cu cît fiecare ban are aici o valoare înzecită.

Dă Doamne, ca această petrecere să deschidă drumul cel greu și spinos al progresului pe terenul național în această comună și să fie ușă care să facă intrarea la o școală romînească care să așteaptă cu atîta nerăbdare.

Dela frații din Ardeal.

Triumful dela Beiuș. Bihorul răsuna de strigăte de bucurie, căci vestitul Dr. Vasile Lucaci este ales deputat al Beiușului cu o majoritate de 804 voturi.

Să cuvîne laudă tuturor, ce au contribuit la ajungerea acestui triumf, de care să bucură și să mîndrește întreg neamul romînesc. Ziua învingerii e o zi de sărbătoare pentru toți, în a căror vine mai curge un pic sînge romînesc. Căci Bihorul mort era și a înviat. La înviat legendarul nume: Vasile Lucaci.

Astăzi întunericul în Bihor e schimbat în lumină. Minciuna, terorismul, barbarismul fără seamăn a celor veniți din fundul Aziei, și cari nu s'au putut încă desbrăca de însușirile cîștigate acolo, este întimpinat de fețele senine ale țaranului bihorean cu zimbet.

Dr. Vasile Lucaci — leul dela Sisesti, carele personifică trecutul nostru recent și prezentul va putea — în parlamentul țării Ungaria. — să spună de acum înainte în mod mai minunat de cît ori care altul durerile unui neam oropsit, ce suferă de mai mult de o mie de ani.

E sigur, că glasul celui mai mare orator al camerei Ungare nu'l vor auzi analfabeții parlamentari, dar 'l vor auzi toți, cari au numai un pic simț de dreptate, 'l va auzi întreaga lume civilizată, căci Lucaci este cunoscut întregii lumi. De aceea și noi ne asociăm cu drag la aceasta buburie națională, strigînd trăiască alegătorii cercului Beiuș, și falnicul lor deputat Dr. Vasile Lucaci!

* * *

Măcelul dela Pănade. S'a vărsat earăși sînge romînesc. Vandalismul maghiar, ce nu mai voește să înceteze reclamă în continuu victime. Și aceste victime nu pot fi alții decît earăși romîni. În 25 August un batalion de husari unguri din Csikozereda a fost staționat în Pănade. Oficerii și feciorii după ce și-au chefulit întreaga zi au comis apoi barbaria aziatică, despre care raportează mai la vale.

Căpitanul batalionului a bătut pe doi romîni pînă la sînge, din motivul că aceștia au venit în curtea școlii, unde erau staționați soldații. A poruncit apoi și celorlalți feciori săi urmeze, cari apoi au luat-o prin crîșmă, prin sat și pe cine'l întălniau 'l străpungeau ori 'l loviau cu patul puștii. Rezultatul acestei barbarii e: 6 răniți de moarte, 15 greu răniți, 30 răniți mai ușor.

Și presa maghiară ridicolizează acest scandal ne mai pomenit, și învinovățește earăși pe romîni, zicînd, că ei ar fi cauza și nu husarii. Iar deputatul Maniu, carele a telegrafiat forurilor competente acest măcel, e timbrat cu titlul de »agitator«. Sîntem curioși ce va zice guvernul!

Știri locale și din țară.

Cununie. Dl Claudiu Stefanelli secretar la judecătoria din Storojineț și-a sîrbat Duminecă în 1 Septembrie a. c. cununia sa cu d-șoara Aristița Petrescu, fiica repăosatului paroch din Budeniț, Ioan Petrescu.

Transmitem tinerei părechi felicităm sincere!

Cununi eterne. Doamna Victoria Găina a oferit »Societății doamnelor romine din Bucovina« suma considerabilă de 100 cor. drept cunună eternă în memoria neuitatului și mult regretatului său soț a domnului Dr. Vasile Găina.

Tot din acel incident trist a oferit societății noastre familia Stefanelli 20 cor. cunună eternă.

Pentru aceste daruri munificente aduce mulțemite sincere onorațiilor donatori. Comitetul.

„Armonia“. Membrii activi de ambele sexe sînt invitați a se prezenta la proxima probă pentru cor mixt care se va ține Simbătă în 14 Sept. 1907 st. n. la oarele 7 seara în localul societății.

Doliu și venerațiune. Din durerosul incident al trecerii la vecinicie a marelui Romîn Dr. Vasile Găina, comitetul societății de lectură »Unirea« din Cotul-Ostriței a decis cu unanimitate să amîie petrecerea populară pe ziua de 8 Septembrie pentru Duminecă la 29 Septembrie st. n. c. oarele 2 p. m. În amintirea neuitatului și de toți Romînii bucovineni veneratului fiu și fală a poporului țărănesc Dr. V. Găina cabinetul de lectură îmbracă pentru două săptămîni haina jelierei. Comitetul.

„Carmen“. Luni în 16 l. c. la oarele 1 1/2 d. a. sosește la gara »Grădina publică« societatea corală »Carmen« din București cu 150 de membri ai săi. Pentru prima oară sosesc în număr atît de imponent frați de ai noștri din regat și datorința tuturor Romînilor din Bucovina este deci de a li face o primire cît se poate de grandioasă și cordială. Comitetul de primire invită cu aceasta întreg publicul romînesc din capitală și împrejurime de a lua parte la întimpinarea ce se va face fraților din regat la gara »Grădina publică«, ca să li dovedim prin numărul imponent, cu care îi vom întimpina, că toți Romînii din Bucovina, fără deosebire nutresc și cultivă în sufletul lor sentimente vie de frăție și dragoste frățească față de cei din regat. Deci toți cari senumesc Romîni, să iasă la gara »Grădina publică« spre întimpinarea acelora, cari vin să ne viziteze, spre a se interesa de soartea și progresul vieții noastre cultural-național în mijlocul mulțimii de străini, ce ne copleşesc. Toți cari poartă numele falnic de »Romîn« să grăbească de-a strînge cu căldură și dragoste frățească mina scumpilor noștri frați din regat și de a-i conduce în triumf în capitală și în mijlocul nostru. Totodată se invită publicul romînesc, de-a participa în număr cît se poate de considerabil și la toate festivitățile, ce se vor aranja în onoarea oaspeților din regat și cari se vor aduce la cunoștința onor. public prin programe speciale.

Un curs superior pentru fetițe pe lângă școala populară romînă din Suceava. Primind la școala romînă de fetițe din Suceava 25 de copile testimonii de demisiune, sa simțit necesitatea a îngrijii, ca acele copile să poată prourma studiul mai departe, pregătindu-se ele atît pentru o școală de specialitate — pedagogiu — cît și pentru a-și cîștiga cunoștinți în contabilitate.

Prin stăruința zelosului și harnicului inspector școlar Nicu Tarasievici s'a decis, ca la 15 Septembrie a. c. să se deschidă pe baza ordinațiunii ministeriale din 10 April 1885 Nr. 1985 un curs superior cu limba de propunere germină și romînă pentru acele fetițe, cari au absolvat anul al șeselea la o școală populară cu succes bun și posed limba germină într'un grad suficient.

Învățământul se va preda gratuit de cîteva profesori dela gimnaziul din loc cît și de mai multe puteri didactice probate.

Informațiunile necesare se pot primi dela dl inspector Tarasievici, cît și dela

direcțiunea școalelor popor. rom. Părinții sînt rugați de a se grăbi cu înscrierile, pentru ca învățămîntul să nu sufere înfirzire. Dela conducerea școalelor romine din Suceava.

Pretrecerea poporală aranjată în Hatna la 1 Septembrie st. n. în folosul copiilor școlari romini, a rîșuit mulțămîntă comitetului aranjătoriu în frunte cu pâr Bodnărescu, pe deplin. Venitul carat e de 140 cor. Neputînd induce numele tuturor, cari au participat, mulțămîntă comitetul pe această cale, tuturor acelor binevoitori, cari au suprasolvit.

Adunarea generală ordinară a societății „Vladimir”, se va ține în sala comunală din Cîmpulung, Luni la 3/16 Septembrie a. c. 10 oare a. m. Ordinea zilei: a) Cuvînt de deschidere; b) Raportul secretariului despre activitatea comitetului societății în anul administrativ 1906/7; c) Raportul cassariului despre starea casei societății pînă la 1 Septembrie n. a. c.; d) Propuneri eventuale. Secretariul *Dimitrie Georgescu*, vicar parochial. Președintele: *Nico Lomivcouschi*, protopresviter al Cîmpulungului.

Adunare poporală. Mine Duminecă în 8 Septembrie la oarele 2 p. m. se va ține în Roșița în localitatea d-lui Kunzelman o adunare poporală, la care poate participa ori și care creștin. Scopul acestei adunări e înființarea unei societăți social-creștine cu două secții și anume una rominească și una germinească.

Înmormintarea regretatului rector magnific Dr. Vasile Găina, a fost săvîrșită cu o pompă deosebită: a putut vîdea lumea străină cum știe Românul să deie cinste celui ce a meritat-o. Întreaga inteligență romină bucovineană s'a adunat ca să deie neuitatului său conaționalist ultima onoare. Conductul a fost condus de însuș I. P. S. Sa arhiepiscopul Dr. Vladimir de Repta, asistat fiind de 12 preoți și 2 diaconi. Șefii tuturor autorităților au ținut a-l petrece la ultimul locaș. Societatea „Armonia” și corul studenților din teologie au executat în biserica catedrală coralurile obicinuite. Din lipsă de spațiu vom aduce un raport detaliat în numărul viitor.

Menorociri. Trenul de persoane, care a plecat Joi l. c. la oarele 1:30 p. m. din Cernăuț spre Lemberg a derailat între stațiunile Stanislau și Bukaczowce prăbușindu-se totodată într'o vîgăună. Dintre pasageri au rămas 2 morți și aproape 36 mai mult sau mai puțin grav răniți. — Asemenea a derailat Vineri în 6 l. c. trenul ce venea dela Brodina în stațiunea Rădăuț. A fost omorît fochistul și sfărîmate mai multe vagoane cu marfă.

Tîrg de remonte. În toamna anului curent se vor ține tîrguri de remonte în următoarele localități: 17 Septembrie în Sirete; 19 Septembrie în Suceavă; 20 Septembrie în Rădăuț. Cumpărarea minzilor va urma în anul 1908 în timpul dela 1 Mai pînă la 20 Iulie. Minzii, cari se vor cumpăra, sînt destinați ca cei de călărit pentru ofițeri și au să împlinescă următoarele condițiuni: o vîrstă de 3 ani împliniți; o mărime de cel puțin 158 cm. Obișșia este de documentat prin un certificat de bătae. Prețul se va urca dela 600 pînă la 900 coroane, pentru esemplare deosebite și pînă la 1000 coroane. Cozile minzilor au să fie netăiate.

Știri din lume.

Di Dr. V. Lucaci deputatul Beiușului se află, după știrile sosite astăzi din Viena, greu bolnav așa că starea sa sanitară e de tot îngrijitoare. Cauza bolii să fie iritațiunile și strapațele pe cari, nou alesul deputat a avut să le îndure în timpul campaniei electorale. Pe cît ne-a bucurat știrea despre alegerea d-sale, pe atît ne-a întristat știrea de astăzi. Îi dorim din toată inima însănătoșare curîndă.

Atentat contra marelui vizir al Persiei. Din Teheran se anunță, că marel vizir a fost ucis Duminecă seara cu focuri de revolver cînd eșea din parlament. Asasinul s'ar fi siucis.

Demisia patriarhului Ioachim. În ședința sinodului din 3 Sept., Patriarhul Ioachim a declarat, că în urma diferitelor greutăți ce le întîmpină din partea Porții și a eșecului demersurilor făcute pe lîngă marile puteri în scopul de a se protege interesele patriarhatului, se vede silit să demisioneze. Patriarhul a însărcinat pe mitropolitul Athanasius, președintele consiliului mixt, să aducă această demisiune la cunoșștința consiliului mixt. Se crede însă că această demisiune este numai un fel de depresiune, făcută pentru a se dobîndi dela Poartă o atitudine mai favorabilă față de patriarhie. Cu acest prilej Patriarhatul ecumenic a trimis ambasadelor o copie de toate notele anterioare și plîngerile patriarhatului, care au rămas nesatisficute, precum și un tablou de asasinatelor comise de bulgari contra grecilor din Macedonia pînă la 30 Iulie 1907.

Turcia nerecunoscută ca putere de rangul întîiu. Din Haga se anunță, că știrile din Constantinopol, după cari ar domni aci o mare emoțiune, prin faptul că conferința pentru pace n'ar mai voi să recunoască Turcia ca mare putere de rangul întîiu, n'au motiv de a exista. Conferința nu s'a ocupat niciodată de chestiuni de rang și o propunere în acest sens, n'are de cine să se facă la conferința dela Haga.

Secetă în România. Știrile primite la ministrul de domenii, arată că seceta persistă în toată țara. Dela începutul lunii August, cînd au căzut ploii parțiale și insuficiente în cîteva județe din țeară, nicăiri nu s'au mai înregistrat căderi de apă. Din această cauză, pămîntul e lipsit cu totul de umezeală și crăpat aproape pretutindeni, ceea ce împiedecă facerea ogoarelor pentru sîmînăturile de toamnă. Porumbul și viile suferă irăși mult din cauza secetei.

Colera. Unele ziare dau știri alarmante cu privire la epidemia de coleră ce bîntuie în Rusia de răsărit. „Voința națională” scrie: Este absolut falsă știrea că ar exista colera în vre-o localitate din Basarabia, cu atît mai puțin în România, în județul Botoșani, cum a anunțat un ziar de dimineață. Colera există numai în Rusia de răsărit. Măsurile luate de direcția serviciului sanitar la punctele de pe marginea Prutului sînt numai relativ la persoane.

Rusia în Balcani. După cum se știe unchiul țarului, marele duce Vladimir, va asista la desvîlirea monumentului țarului eliberator, la Sofia. În drumul său marele duce Vladimir se va întîlni cu regele Carol al Romîniei la Constanța, iar la întoarcere îl va vizita la Sinaia. Se atribuie acestei întîlniri o însemnătate politică în vederea faptului că Rusia vrea să-și întărească situația în Balcani, față de planurile Austro-Ungariei.

Situația în Maroc. Zece notabili marocani au sosit la Mazagan, cu scopul de a solicita dela notabili europeni negocieri, pentru supunerea lor autorităților militare franceze.

Trupele spaniole au ieșit afară din orașul Casablanca și au stabilit lagărul lor la sud de lagărul francez lîngă poarta dinspre Marrakeș, unde orașul se află descoperit și unde putea să fie de temut vre-un atac din partea marocanilor.

Ziarele franceze mai află din Casablanca, că artileria singură a putut asigura victoria în lupta ce sa dat Mercuri între Marocani și trupele franceze. Marocanii au dat dovadă de o tactică excelentă și aveau aerul de a fi conduși de o personalitate în curent cu luptele moderne.

Uneltirile mitropoliților greci din Macedonia. Din Constantinopol se scrie, că Poarta stăruie în cererea sa d'a se destitui, sau a se transfera 8 mitropoliți greci din Macedonia. Între aceștia sînt și mitropoliții dela Bitolia, Grebena și Kastoria, cari, după obiceiul fanariot, au fost chemați la Constantinopol în calitate de membri ai Sinodului pentru o durată de 2 ani. Din Constantinopol dîșșii dirigiază afacerea dieceselor ce le sînt încredințate. Prin această cerere, guvernul turcesc vrea să împiedece reîntoarcerea lor în ținuturile de unde au fost chemați. Un înalt funcionar turc dela ministerul de justiție, s'a dus de curînd la patriarhat

și, în numele ministerului, a reînoint cererea, insistînd cu deosebire în privința mitropolitului din Drama, căruia deja autoritățile locale nu-i mai permit să umble prin sate, precum și în privința mitropoliților din Serres și Karaferia. Patriarhul a răspuns deplîngînd faptul, că guvernul dă ascultare tuturor calomniilor. Mai tîrziu comunicînd sinodului cererea Porței, patriarhul a zis că politica turcească a devenit de nesuferit și că dătoria bisericii este să apere pe mitropoliți pînă la extrem. Sinodul a hotărît să se ocupe imediat de mijloacele cele mai potrivite pentru aceasta.

Apel.

Cătră poporul rominesc din districtele muntene.

Invitare.

Fraților! De ani încoace cerem un gimnaziu rominesc în Cîmpulung. După multe stăruinți în fine am izbutit să ni să promită acest focar cultural, avînd a se deschide ca gimnaziu utraquist cu 1 Septembrie 1907. Toate erau pregătite; poporul așteptase și mai aștepta cu nerăbdare această școală aproape de cele vetre sărmane. Dar ce să vezi?

Guvernul central trăgănează în timpul din urmă cu deschiderea, vroind să introducă — la ce nu sa gîndit înainte, — paralele jidano-germine efectul protestului străinilor contra gimnaziului rominesc utraquist.

Dorința poporului iusă a aflat viu răsnet în multe telegrame expedate cătră guvernul central.

Acum să mai protestăm în contra nedeschiderii gimnaziului promis într'o adunare ca să-i margă vestea. Întreaga suflare rominească preoții, învățătorii, și ceilalalți cărturari, mai ales poporul — cu sutele și miile lăsînd treaba lor acasă — să grăbească la cea cislă.

Adunarea se va ținea în sala comunală din Cîmpulung, Luni în 9 Septembrie la 11 oare, la care sînt invitați cu insistență să participe și deputații noștri din parlament și dietă.

Romîni, acum ori nici odată!

Leușteau, Ilie Odochian, Hudu, Lacatis.

Nr. 7684.

Concurs.

Cu începutul anului școlar 1907/8 sînt de acordat două stipendii din fundațiunea lui Andrei de Gafenco. În urma stipulațiunilor uricului de fondare din 4 Mai 1907 pot reflecta la unul din aceste stipendii elevii unei școli profesionale sau medii din Bucovina, fără privire la confesiune, cari sînt fii de țărani din Bucovina. Preferați vor fi fiii de țărani din comuna Zamostie. La concurență vor fi priviți egali cu aceștia fiii parochului local din Zamostie a d-lui Dumitru Ilasievici, dacă aceștia vor fi în viață și corăspund condițiunilor celorlalte de concurs.

Elevii, cari vor fi primit un astfel de stipendiu, se vor folosi de el, pînă la absolvarea institutului școlar, dacă vor avea noate și purtare bună.

Stipendiile se vor plăti de cătră casieria țării semestral după espirarea semestrului școlar contra unei chitănți vidimate de conducătorul institutului școlar și provăzute cu

adeverința că elevul a primit un atest cu noate bune în obiectele de instrucțiune și în moravuri. Petenții au să documenteze condițiunile stipulate indeosebi privitoare la indigenat și la paupertate și vor înainta petițiunile comitetului țării pînă la 1 Octombrie prin direcțiunile institutelor școlare pe cari le frecventează.

Cernăuț, în 22 August 1907.

Dela comitetul țării.

Nr. 10.294.

Concurs.

Cu începutul anului școlar 1907/8 sînt de ocupat la atelierul de țesut în Cernăuț, în care instrucțiunea durează doi ani și anumea în despărțitura pentru pinzari de profesiune șese locuri, ear alte șese locuri pentru țărance sau fete de țărani în cursul care durează patru luni.

Fiecare elev primește o bursă de 20 coroane lunar. Petenții (petentele) au să înăinteze cererile lor pînă cel tîrziu în 15 Septembrie a. c. în persoană la conducerea atelierului de instrucțiune pentru țesături (Cernăuț, strada lunei nouă Nr. 10). Petițiunii sînt de alăturat:

1. Document privitor la indigenatul bucovinean,
2. document privitor la vîrsta de 15 ani împliniți,
3. document privitor la învoirea părinților sau a tutorului,
4. pentru despărțitura de profesiune ultimul testimoniu școlar,
5. pentru cursul de patru luni document privitor la cunoșștințe în arta țesutului.

Cernăuț la 2 Septembrie 1907.

Dela comitetul țării al ducatului Bucovina.

Nr. 10.295.

Concurs.

Cu începutul anului școlar 1907/8 sînt de ocupat la școala de coșărcărit din Storojineț șese locuri grătuite.

Fiecare elev primește o bursă lunară de 20 coroane. Reflectanții la un astfel de loc au să înăinteze petițiunile lor după puțință în persoană la direcțiunea școalei speciale de coșărcărit în Storojineț.

- Petițiunii sînt de alăturat:
1. document privitor la vîrsta de cincisprezece ani împliniți,
 2. document privitor la indigenatul bucovinean,
 3. document privitor la învoirea părinților resp. a tutorelui și
 4. testimoniu școlar ultim.

Cernăuț la 2 Septembrie 1907.

Dela comitetul țării al ducatului Bucovina.

Poșta redacției.

Corespondentului. Raportul despre adunarea din Boian se va publica în numărul viitor.

Dr. Heinrich Marbach

și-a deschis în Gurahumorului

biroul său de advocatură

în casa doamnei Meisler.

Avis de deschidere.

Anunț P. T. publicului, că am deschis pe strada poștei, în
localitățile „Bursei“ o

librărie cu antiquariat.

Se capătă tot felul de cărți de studiu și de lectură. Cărți se pot și imprumuta cu o taxă foarte minimală. În librăria mea va fi și un bogat depou de cărți romine de autorii cei mai noi și clasici și se pot căpăta cu prețurile cele mai moderate.

Se pot căpăta cu prețuri foarte eține

fel de fel de requisite

pentru școală, birouri, parochiate, etc. etc.

Orice comande pentru provincă se vor efectui prompt și culant.
Pentru antiquariate (cărți de școală, biblioteci), plătesc prețurile cele mai bune.

Deocamdată se află următoarele cărți:

	Cor.		Cor.
Poezii (Dimitrie Bolintineanu)	1:80	In urma plugului (Sandu Aldea)	1:80
Versuri și Proză (Alexandrescu)	1:50	Două neamuri	1:80
Opere complete, poezii (Alexandri)	1:80	Vatra părăsită (nuvelă din popor)	2:40
proza ()	1:80	Din Bătrini (narațiune istorică)	3:—
teatru III ()	1:80	Mihaiu Vodă Viteazul (Bălcescu)	1:80
ediție populară	1:80	La noi în vișoară	2:40
Opere complete teatru II (Alexandri)	1:80	Ciocoi vechi și noi	1:80
IV ()	1:80	Biblioteca Nicoleanu, Carlova, Stamati	1:80
Cum iubeste o fată (Nuvele) Pop	1:80	Opere complete (Odobescu)	1:80
Floare-Oflită (Roman) Sadoveanu	2:40	Literatura populară (Eminescu)	1:80
Povestiri din războiu	1:80	Rutenisarea Bucovinei	4:20
Șimii (Sadoveanu)	1:80	Chinuții (Dunăreanu)	1:80
Povestiri	2:40	Opere complete (Ioan Creangă)	18:0

F. Gribovici, (F. Schächter).

Cea mai bogată baie feruginoasă în acid carbonic și baie de nămol, hidroterapie rațională, cură de zer și lapte

DORNA

In Carpații Bucovinei

stație a căilor ferate, situată la confluentele Dornei și Bistriței arie 14 oare depărtare dela București și 11 oare depărtare dela Liov. - - -

Palate monumentale de cură, apaducte din izvoare alpine, canalizație, lumină electrică, cale pentru biciclete, de două ori pe zi concerte ale muzicii militare dela regimentul din Bistrița, excursiuni în România, Transilvania și Ungaria apropiată cu trăsura, călare și plute. Succese splendide la boale de nervi, boale femești și cele de inimă, la anemie, arterioscleroză și exodate. Prospecte gratis. Informațiuni medicale se pot lua la medicul stabilimentului de băi cons. imp.

Dr. Arthur Loebel.

Prăvălia B. Baltinester iun., Cernăuț

Fondată la 1873

Strada Enzenberg Nr. 3.

Telefon Nr. 301

Unicul depou de păpucării F. L. Popper, Chrudim; Anton Capek, Viena; de pălării I. Heinrich Ita, Viena; Iosif Pichler și fii, Graz. oferează respectuos articoli nou sosiți pentru sezonul de toamnă și anume:

Pălării pentru domni, băieți și copii de pislă, loden și peluche.

Legători de gît englezești din țară, cele mai fine de fasonul și cu desemnurile cele mai nouă.

Lingerie garantată pentru domni și copii, gulere, mangette, batiste, ciorapi și călțuni.

Cașchete pentru dame, domni, fetițe și băiați, nontățile ultime.

Marfă de confecțiune pentru copii și fetițe, haine, jachete, pardisii și bonete potrivite.

Marfă de confecțiune pentru domni. Gulere de ploaie tiroleze, ra-glanuri englezești, gilete, jachete de piele pentru vinătoare și automobil etc.

Păpucării, botine pentru dame, domni, băieți, fetițe și copii din cea mai fină piele de Chevreau, Box calf; cele mai potrivite forme americane ortopedice, pantofi, botine pentru turiști, silvici și alpiniști, toate cu garanță.

Corturi pentru dame, domni, și copii, de ploaie și soare. Corturi de mătasă cu garanță de un an.

Articoli pentru voiaj fabricate din țară și străinătate, dela calitatea cea mai ețină pînă la cea mai fină. Cea mai mare alegere de cerți pentru călătorii englezești și pleduri.

Bețe și bețișoare cu și fără cap de argint, ultimele noutăți.

Mănuși glace, piele de cerb, chair, cele mai fine feluri de Fonvs, Dents etc.

Depozit de albituri Dr. Lahmann și albituri veritabile Jäger.

Parfumuri, săpunuri, perii de strae și cap, piepteni, găтели pentru cap, toți articoli de sport.

Arme. Revolvere, puști de vînat, articoli pentru vînat, munițiuni.

SCHMIEDT & FONTIN

◆ magazin cu drogue, chimalii, văpseli și parfumerii. ◆

Strada principală Nr. 12. CERNĂUȚ, Strada principală Nr. 12.

Centrala: str. principală Nr. 12. — Filiale: str. principală Nr. 2 și str. primăriei Nr. 10. — Sucursală la Cîmpulung.

Toate feliurile de mărfuri de farmacie concese droguștilor.

Preparate nutritoare pentru copii și bolnavi.

Contra tusei și răgușelei:

Bomboane de Aibisch, de salmiac și de malț și din extract de ceapă, pastile de Ems.

Specialități neîntrecute pentru stărpirea insectelor, guzanilor și a șoarecilor, soluții de aur și argint în calitate superioară.

Toate feliurile de articoli de fotografie. Săpunuri de toaletă din țară și străinătate.

Cernele, ceară roșie, culori și văpseli, utensilii pentru desemn și pictură

Pentru pictură în email: Obiecte de ton, palete, văpseli pentru email și toate celelalte utensilii.

Pansamente medicale. ☺ Saltele pentru paturi.

Pentru băi: pucioasă, bile feruginoase, sodă, coajă de stejar, sare de mare, extract de conifere, sare de Franzenthal și de nămol feruginos etc.

Requisite de feliurite ferestele mici.

Săpunuri renumite, scrobeală, sineală, sferi pentru uscatul rufelor și cerneală pentru a semna rufe.

Comandele din provincie se efectuează repede.

Catalogul prăvăliei și cartoane cu mostre de văpseli la dispoziția interesenților.

Mulțămită publică.

Din incidentul repausării soțului, resp. tatălui, fiului, ginereului, fratelui și cumnatului nostru

Dr. Vasile Găina

profesor universitar i. r. și rector magnific al universității Francisco-Iosefine, ales pentru anul de studii 1907/8

s'a manifestat față de defunct atîta simpatie, încît nu ne simțim în stare, de a mulțami în mod cuvenit fiecărui prieten și cunoscut în parte.

Exprimăm mulțămitele noastre profunde Înalt Preasânției Sale, domnului arhiepiscop și Mitropolit Dr. Vladimir de Repta, și prea venerabilului cler, reprezentantului universității Francisco-Iosefine, domnului consilier aulic i. r. Dr. Friedrich Kleinwächter, domnilor decani și colegilor, profesorilor celor trei facultăți, domnului consilier aulic i. r. Ioan Fekete de Belafalva, domnului vice-mareșal al țerii, profesor universitar i. r. Dr. Stefan Smal-Stocki, domnului consul general român Constantin Cogălniceanu, reprezentanților funcționarilor dela oficiile de stat și ale țerii, reprezentanților corpurilor profesionale dela școalele medii, reprezentanților societăților „Societatea pentru cultura și literatura română“, „Armonia“ și „Școala română“, directorului internatului Francisco-Iosefin de băieți romîni, Venerabilității Sale domnului Dimitrie Cărbune, reprezentanților studențimii universitare și ale societăților studențești, cu deosebire ai societății „Academia ortodoxă“ și „Junimea“ și tuturor, cari au manifestat condolență, au depus cununi și l'au petrecut la mormînt pre neuitatul defunct.

Cernăuți, în 6 Septembrie 1907.

Familia întristată.

Premiată în Viena cu medalie de argint.

Anunț de deschidere.

La 1 Octomvre se va deschide școala privată concesionată de guvernul c. r. al țării pentru

știința de a ferbe și știința economiei casnice

în edificiul propriu, Cernăuți, strada Carolinei Nr. 7.

Instrucțiunea cuprinde știința de a fierbe și de a ținea economie casnică; ca

obiecte libere, dupre dorință și instrucțiunea în arta de a croi și a coase haine și lîngerii.

Se primesc în pensionare. Inscrerile încep cu 1 Septemvre a. c. dela oarele 3—5 p. m.

Informațiuni se primesc în cancelaria direcțiunii, strada Carolinei Nr. 7.

Henriette de Hordinska

absolventă a școlii de fierț a asociațiunii birtașilor din Viena.

Numa Dupuy & Comp.

Corosiv (salamură) pentru sămînturi

contra tăciunelui

Intrebuițat de mulți ani cu succes mare și netăgăduit.

De vinzare în Bucovina numai la:

Schmiedt și Fontin, Cernăuț.

„La emblema anglezască“ CURTEA SALTER

Binevoii a lua la cunoștință că firma

„La emblema anglezască“ CURTEA SALTER, strada principală Nr. 8

și-a deschis espoziția sa de

❀❀❀ jucării pentru copii și de obiecte pentru Crăciun. ❀❀❀

Publicul este respectuos rugat a se infățișa spre a lua aceste obiecte în privire. Din cauza imbulzelei mari din acest seson e consult ca fiecare doritor să-și facă cumpărăturile necesare depe acum.

In ferestriele prăvăliei sunt espuse obiecte începînd de la prețul deja de 25 cr., cari sunt potrivite
 pentru cadouri de Crăciun.

👉 **Celiți și abonați „Apărarea Națională“.** 👈